

k zprávě na čas budoucí, dokudžby P. Bůh lepšího přitom srozumění nedal. Potom souzeni jsou artikulové tito dole položeni, i zavřeni každý obláštne s vážností i s uptáním při nich vůle Boží dobré podle nejvyšší možnosti naší, atd.

Nejprvé, při časích stanovených lidmi: jakož hodův, slavností svátkův, adventův, devítníkův, postův, suchých dnů a křížových, i ochtábův a tak jiných. Jak se má náš lid při tom míti, i my jej čemu vyučovati máme? I usouzeno toto, aby všickni časové ti v jeden čas nám obrázení byli, a že u Boha není žádný čas jeden mimo druhý vzáctnější. Protož aby k těm časům svrchu oznámeným lidská svědomí zavazována nebyla, ale z toho vězení vysvobozena, však tak, aby památky skutkův Kristových podle článkův víry přes celý rok držány byly, a v nich naše vykoupení a spasení v známost lidem uvozováno bylo, a aby se úražek a pohoršení slepým nedávalo, odkudžby i pokušení na lid Jednoty této vzbuzeno býti mohlo. Jináč sic před Pánem Bohem z neostříhání těch časův nepokoj v svědomí věrným nemá činěn býti.

Item. Pokoutní slibové a závazkové nemají u nás tak jako u světa vážení býti, než slušné bez frejův, aby s vůlí rodičův neb přátel, neb poručníkův ta věc jednána byla; neb bez toho na mnohé zmatky přichází se.

Protož i to tázání se v agendě nemá pomínuto býti, nemášli slibu s osobou jiného pohlaví?

Item. V devítníky i jindy nám nesluší pod Božím svědomím zachovávat; ale bylaliby hodná příčina oddati, nic se v tom Boží urážky nebáti. Též manželům z neostříhání těch časův svědomí nedělati, ale k slušnosti je napomínati, a s povolením se uprázdňovati, k modlitbám učiti potřebi.

Leta Páně 1532

v Brandejse stalo se usouzení o těchto věcech.

Nejprv o křest dítek pozůstáno na tom, že mají křtěny býti Kristovým křtem plným a celým, tak jakž jej Kristus Pán vydal; nebo dítkám zjevně spasení neb království nebeské Kristus Pán vysvědčil; protož jim má křest činěn býti ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého ku posvěcení a přijetí za oudy církve svaté, Pánem Kristem vykoupené a očištěné.

Druhé. Zůstáno na tom, aby řád Kristův v Jednotě zachován byl, a jedenkaždý z předložených, vyšších, prostředních i nižších, až i obecný Bratr podle práva Kristova jeho k sobě i od sebe požívati má, a to prvotně takto:

Jestliby zprávce v jaké nehodnosti při své povinnosti v smyslu aneb obcování nalezen byl, a lid by ho v učení jeho požívati nemohl, a nevzdělával se, tedy soudcové mají tu věc znamenati, a čím se on i lid kazí to spatřiti, a to při kázání, obcování i při soudích. A seznajice to mají jemu z povinnosti a z práva Kristova s náležitou uctivostí a vážností ukázati, a on napraviti povinnen bude.

Pakliby prvního napomenutí zanedbal a neopravil, mají mu to podruhé s předložením škod z toho jdoucích ukázati, však vždy vážnost a poctivost jako k zprávci zachovajíc.

Nebyloliby pak ani podruhém napomenutí opravy, a takové škody seznaliby i obecní Bratři při zprávci, tedy soudcové, povolajíc některých osob rozumnějších obecních Bratří k sobě, mají jemu spolu s nimi takové věci ukázati. Nechtělliby pak ani tak napraviti, tedy soudcové povinni jsou bratřím starším neb jednomu z nich (pro napravení jeho a pro odjetí škody, která se skrz něj děje) oznámiti.

Item: Jestližebly pak soudcové takových škodlivých věcí při něm neseznali, aneb je na něm se škodou obecného lidu při spasení jejich snášeli, a to by někteří z obecních Bratří seznali, buď dva, tři neb čtyři, aneb jich více, povinni jsou podle téhož práva Kristova s soudci o to rozmluviti, buď s některými toliko, nebo i se všichni, a jim to ukázati, a soudcové slyšice to, mají zprávci ty věci ukázati, „podle svrchu oznámeného řádu.“ Pakliby soudcové takové věci přehlídali a zanedbávali, a škoda by v lidu předce šla, a potupa na pravdu Kristovu i na jeho přísluhování uvozována byla, a ta věc by vši obci zboru Kristova těžká, tesklivá a pohoršitedlná byla; tedy dva neb tři rozumnější, řádem slušným ode vši obce svolíce se, jemu to ukázati, a s ním o to promluvit a k nápravě napomenouti povinni jsou. Nebyloliby pak i tak nápravy, a škody předce šly, a soudcové se na to dívali; tedy ti obecní Bratři mají na starší tu věc vznést, aby to k nápravě přivedeno bylo.

Item. Každá osoba v zboru, kterážby žalobu měla proti zprávci, tak žeby proto k němu dověrnosti a pokoje míti nemohla, povinna jest v tom se zjeviti a oznámiti: nejprvé jemu samému, a neupokojí se s ním sama, má to na soudce zboru vznést. A on povinnen jest jako jiný obecní, bylliby vinen, jí před soudci práv býti, zvláště co se jeho osoby neb věci dotýče. A nechtělliby od sebe spravedlivého ten zprávce učiniti, mají soudcové té osobě k starším zprávcům ukázati.

Item. Bylaliby pak která osoba svévolná a zporná, a zomyslné příčiny sobě zbírala k zošklivení zprávce a k potupení služebnosti jeho, a tudy Pána Krista a jeho pravdy,

tedy soudcové seznajíce to pilným soudem, mají to té osobě ukázati, a z toho ji potrestati, a žaloby na zprávce nepřijímati, leč pode dvěma neb třmi svědky.

Jestližebý pak předce ta osoba nepřestávala zlého díla dělati, a ze zlosti by toho zprávce ošklivila, a u vině shledána byla, má od zboru trestána býti, a nenapravitelaliby, má vyvržena býti a za hříšníka vyhlášena; neb jest to kacířská a velmi škodlivá nepravost.

Item. Mělaliby která osoba zboru žalobu proti kterému z soudcův, povinnen jest před jinými soudci každý soudce státi a ji práv býti, bylliby v něčem vinen.

Item. Měllyby pak kdo žalobu proti všechněm soudcům strany soudu, žeby mu se ubližovalo při něčem, nemá jich pomlouvati, ale na zprávce tu věc má vzněsti, a zprávce můžli, má ho v tom upokojiti, a rozuměllyby, že se mu křivda stala skrze nedopatření, to napravit.

Pakliby na tom přestati nechtěl, ale předce žalobu vésti chtěl, má s nimi na obec zboru podán býti. A jestližebý uznáno bylo, že by mu něco od soudcův ubliženo bylo, nechť se náprava stane s rozšafností. Pakliby taková věc byla, že by jí ten zprávce i s tím zbohem vyrozuměti nemohl, mají k tomu jiných dospělejších povolati, zvláště starších Bratří.

Než jestliže by pak žalobník z své neustupnosti proti soudcům čelil, a naučení i potrestání přijíti nechěl, ale bouřky by činil a soudce před jinými haněl a potupoval, má býti trestán od zboru i vyloučením; protože nepravost svou provésti chce, řádu spravedlivému Kristovu poddán nejsa.

Item. Bylaliby pak tak znamenitá věc a nesnadná, žeby někdo tím řádem upokojen býti nemohl, tedy bez potupování a hanění i pomlouvání přítomných soudcův s opověděním se jim, můž se odvolati k starším vši Jednoty. A na tom přestati povinnen jest.

Item. Zase pak zprávce s soudci i s pomocníky svými má míti péči o všecken lid, aby jej v pokoji zpravoval a v lásce zachovával, spasitedlnými věcmi v Kristu Ježíši jim přísluhoval, k tomu jim slouže, aby hodně chodili povoláním.

Pakliby hodně nechodil kdokoli a z řádu vystupoval, v hříchy neb v bludy by šel, tedy zprávce věda o tom má podle řádu Kristova jeho povolati, a potrestati samého, a napomenouti k hodnému chození v povolání. Uposlechneli, získá duši jeho; pakli neuposlechně a přece v nepravosti stane bez pokání, má zprávce povolati soudcův, a před nimi i spolu s nimi jeho trestati; a pakli ani soudcův neuposlechně, neb, kdyžby soudcův nebylo, tedy z obce přednějších, a jestliby i těch

neuposlechl, tedy s radou a usouzením zprávce svého podle Kristova řádu mají ho trestati.

Neuposlechne-li zprávce ani zboru, má za pekelníka a zjevného hříšníka držán a vyhlášen býti ode všech. A což takovým řádem svazuje se na zemi v církvi, to Bůh i v nebi svazuje.

Item: Jestližeby kdy z takových vyloučených kterému dal Pán Bůh pokání činiti, týmž řádem má zase přijat býti. A nejprv aby u zprávce pomoci a rady hledal, potom u soudcův s radou zprávce, vinen se dáváje Bohu, že jest jich neuposlechl. A potom časem slušným zase vyhlášen za Bratra býti má, a milost k němu utvrzená.

Item: Jestližeby pak obecný Bratr neb Sestra jaké ne-slušnosti viděl při druhém, ježto by proti jeho povolání byly, též jest povinen jeho potrestati a tu škodu jemu ukázati; a pak-li by se hněval a opravití nechtěl, má to staršímu neb některému z soudcův oznámiti, a on řádem svrchu oznámeným k takovému se zachovati má, aby všeliká kázeň v církvi Kristově státi mohla, bez nížto lidé cizoložnáta jsou, jakož apoštol svědčí.

Item: Tímto řádem ti hříchové trestání býti mají, kteříž se rozličnou chytrostí příkrývají, a nevelmi zjevni býti mohou. Protož potřebí prvního i druhého až i třetího trestání, aby tak skrze pilný soud na jevo k zjevnému trestání přišli. Nebo jakož apoštol praví, že některých lidí hříchové předcházejí soud, ale jiní soudem zjevení bývají.

Ti pak hříchové, kteříž soud předcházejí, aby souzeni byli, a jsou ti, ješto všechněm zjevni jsou, jako: smilstva, cizoložství, opilství, krádeže a t. d. Kdež jsou tyto věci zjevné, tu není potřebí mnohého soudu, než zjevného trestání a vyloučení, jakož apoštol učí: Zjevně hřešící přede všemi tresci. A což tu mluví o služebnících církve, rozumí se i o poslů-chačích.

Zprávce pak zůstávající na svém místě má právo i povinnost, všecky soudce i lidi sobě svěřené učiti, napomínati i trestati, jakžby kdy čí potřebu seznal, jakožto počet máje vydati za duše jich. A lid i soudcové přidržející se jeho tomu pro své spasení poddán býti má dobrovolně. A však moc, právo i povinnost každý z soudcův má, řádem slušným jemu nedostatky ukazovati, jakž o tom svrchu.

Tyto věci svrchu psané povinen jest podle rady Kristovy každý zachovati, jestliže cizích hříchův při tom při všem účasten a tudy vinen před Bohem býti nechce. Nebo kdož toho nezachová a znaje zlé věci při bližních, k nápravě jich nevede, těchto všech zlých věcí účasten bude. Také aby přestupuje řád tento a jinde o tom mluvě, tajný utrhač a pomlůvač

v lidu proti záповědi Boží nalezen nebyl. Nebo kdožby pomina tento řád, jinde tajně po stranách o bližních utrhal a pomlouval, ten hřichem proti nařízení Kristovu, i proti bližním, i proti lásce vinen bude, a hoden jest přede všemi zjevného trestání a z Jednoty od řádu vyloučení; poněvadž ho neostřihá, ale proti němu hřeší; nebo tajný utrač v lidu ohavným jest před Bohem i před lidem Božím.

Potom všech napomenouti sluší v zboru, aby se každý v tom věrně a sprostně zachoval, a vědělliby kde co a při kom škodlivého, tu, kdež oznámiti má, aby oznámil, a nic na to nedbal, by se ten měl i hněvati, na kohožby nepravost jeho oznámil, jedně jemu se opověda, poněvadž opravití nechce ani sám k světlu jíti, že toho na svém svědomí nechati nemůž. Pakliby kdo věda i zamlčel a neoznámil tu, kdež toho řád a místo, a potom by po stranách to oznamoval a těžkal by se a horšil, takový že trestán bude.

Leta Páně 1536

rozjímáno i zavřino o těchto věcech :

Nejprv, že se máme všickni jednomyslně celým srdcem zdravého a pravého učení Kristova aneb víry obecné křesťanské přidržeti, kteréžto vyučuje, věriti v Pána Ježíše Krista, a pokání ve jmenu jeho činiti. Všecky pak ceremonie a řády, neb všeliká ustavení tak a potud řídit i také držeti, pokudžby k tomu k víře v Pána Ježíše Krista a ku pokání pravému a v pravdě jeho přisluhovala, i také lid v lásce a v svornosti a v dobrém pobožném pokoji zachovávala.

Druhé, aby jedenkaždý z nás, kteříž jsme v radě, spolu řádného tovaryše držel býti na jeho místě za věrného a pilného Bohu i Jednotě jako sebe samého na svém místě, a jináče se o něm nedomýšlel, ani na něj jiným věřil, dokavádž by skutky zjevnými aneb dvěma i třemi svědky hodnověrnými na něho prokázáno, a v ouzské radě uznáno dobře nebylo. Aby se mezi námi řeč apoštola tudy plnila, kterouž jest psal zboru Filipenskému v kap. 2.: Jedni druhé za důstojnější mějte.

Třetí, aby tajnost rady od každého z nás zachovávána byla pod hřichem a pokutou rady Boží, a od žádného nikam vynášina nebyla žádným obyčejem, lečby komu od staršího co z hodných příčin dopuštěno bylo.

Čtvrté, na čem sme se společně svolili aneb kdy svolíme při kterékoli věci, buď veliké neb malé, to aby každý zachovával, toho se neodčítal, dař se nebo nedař, a jináče toho nižádný neměnil, leč zase s společným úsudkem.

což mohou nejbliž sobě byli rovni. Ostatek se poroučí soudu rozumnému a pobožnému; nebo jednostejnou regulí to nemůže býti při všech osobách zpraveno.

Leta Páně 1538.

Věci zapovězené všechněm Bratřím a Sestrám v Jednotě pod vyloučením podle dávných úsudkův Bratří starsích.

Soudové na rathouzích a před pány, činění nesnázi svévolných a nepokojných bez rady.

Dávání se v šeňky a v ledajakés kupectví bez pobožné rady.

Snoubení k stavu manželskému pokoutní, neřádná synův neb dcer k ženitbám a k vdavkům bez povolení a rady těch, čímž jsou.

Lání hanebná, řeči oplzlé a jazyk nestydatý, mluvení po domích.

Vády na ulicích neb na trhu s lidmi, a hanění jedni druhých s pohoršením.

Klevety, pomlouvání, utrhaní a přesuzování jedni druhých, tajná i zjevná.

Chození na piti do domů šenkovních, a sedání na kvasích a hodech s lidmi rozpustilými a bezbožnými.

Opilství, hry, tancové, a všeliké takové rozpustilosti i noční toulky, popíjení a posedávání. Šaty oplzlé, řezané, krátké, zpotvořené, šmuky zlaté, péří za klobouky.

Item. Ženám sukně vykrojené, široce premované, šněrované, třevíce nízké, čepce, tkanice zlaté, obojky přesté. Dávání se v dluhy skrze vypůjčování peněz na lichvu neb jinák. A z toho potom klamové, neplacení lidem a jiné zlé věci pocházejí. Všickni kteřížkoli chtějí Bratřimi neb Sestrami věrnými a Pána Boha poslušnými býti, těchto věcí napřed oznámených všech jako hříchů velikých mají se varovati a utikati, a kteříž je činili neb se jich dopouštěli, skutečně z nich pokání činiti mají a je napraviti, tak jakž o tom v nápravě psané a vůbec vydané zjevně oznámeno a o těch věcech vysvětleno jest. Kterížby pak koli takových zlých věcí přestati nechtěli, a v ně zoumyslně vcházeli, i v nich sobě povolovali, takovým Bratří sloužiti a v spasení jich ustavovati úmysla nemají a pro Boha nemohou a nesmějí. Tím každý aby se zpravil.

O šeňku z sněmu 1538.

Při užívání šeňkův kterak by se chovati měli? Ač by nejlépe bylo všem Bratřím, toho obchodu prázdnu býti; však že na mnohých místech možno není zvlášť tu, kdež vrchnost